

Publikacija

USPJEŠNE PREDUZETNIČKE PRIČE

Općina Novo Sarajevo

KROVNA
ORGANIZACIJA
MLADIH SRBIJE

Projekat sufinansira Evropska unija

Projekat:

Podrška uspostavljanju i unaprjeđenju mehanizama za podršku samozapošljavanja kroz saradnju inovativnih lokalnih zajednica i novih preduzeća u prekograničnom području – SYSTEM.

Projekat SYSTEM sufinansira Evropska unija u okviru finansijskog instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II) kroz Program prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina 2014–2020. Ugovor za sufinansiranje sredstvima Evropske unije potpisan je sa Ministarstvom finansija Republike Srbije – Sektorom za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije.

Naziv dokumenta:

Publikacija – Uspješne preduzetničke priče

Izdavač:

Partneri na projektu "SYSTEM":
Općina Novo Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Općina Ilijaš, Bosna i Hercegovina
Krovna organizacija mladih Srbije, Republika Srbija

Štampa:

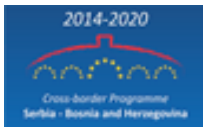
O.D. "HARYSOFT", Bosna i Hercegovina

Tiraž:

200 komada

Godina izdanja:

2023

Publikacija

USPJEŠNE PREDUZETNIČKE PRIČE

Općina Novo Sarajevo

KROVNA
ORGANIZACIJA
MLADIH SRBIJE

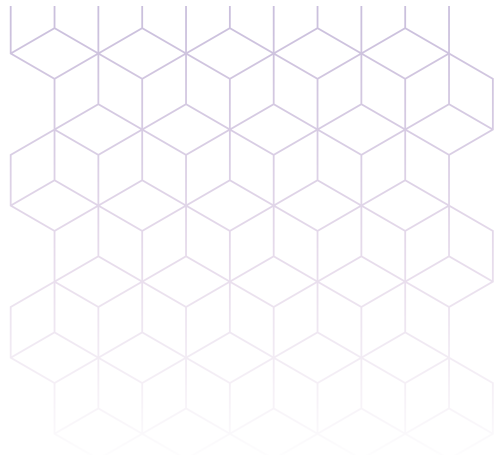
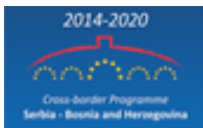
Projekat sufinansira Evropska unija

Općina Novo Sarajevo

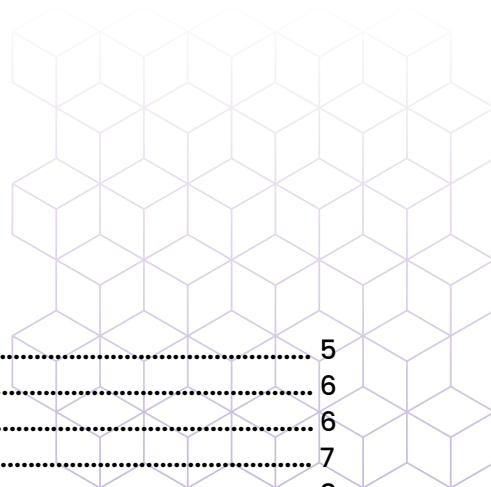

KROVNA
ORGANIZACIJA
MLADIH SRBIJE

Sadržaj

Predgovor	5
Uspješne preduzetničke priče	6
BHealth	6
Bloop	7
FASTi	8
Pet Care Centar	9
Metamorphosis	10
Lenix	11
Dcrisp	12
Miss Flora Beauty Centar	13
Dežurni asistent	14
VOPI Krafdžinica	15
Lonare Natural Skin care	16
Studio za grafički dizajn Bel design	17
Zaključak	18

Predgovor

Preduzetnici čine okosnicu snažnih ekonomija. Pošto mala i srednja preduzeća i preduzetnici su također lojalni svojoj teritoriji i stvaraju stabilno, lokalno zapošljavanje prisustvo snažnog preduzetničkog eko-sistema ide u korist regijama i gradovima jačanjem njihovog društvenog i ekonomskog sistema. Regionalne i lokalne vlasti imaju ne samo ključnu ulogu u podršci svojim malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima, već i jasnu odgovornost prema njima. Kako Općini Novo Sarajevo, tako i drugim partnerima na projektu – Općini Ilijaš i Krovnoj organizaciji mladih Srbije, veliko zadovoljstvo je biti dijelom projekta "SYSTEM" i imati priliku doprinijeti povećanju mogućnosti za zapošljavanje, posebno mladih ljudi, u obje zemlje.

Izgradnja jakog preduzetničkog eko-sistema i pružanje podrške preduzetnicima u pokretanju i širenju njihovih poslovnih poduhvata je bila osnovna misija projekta SYSTEM, uz finansijsku podršku Evropske unije u okviru finansijskog instrumenta pretpristupne pomoći IPA II kroz Program prekogranične saradnje Srbija-Bosna i Hercegovina 2014-2020.

Učesnici projekta su imali priliku naučiti nove tehnike i steći bolji uvid u preduzetništvo, inovacije i finansiranje iz fondova EU, kao i razmijeniti iskustva sa uspješnim preduzetnicima iz regiona.

Ova publikacija dobrih preduzetničkih praksi prikazuje neke od najuspješnijih implementiranih a koji su uz mentorsku i stručnu podršku u okviru projekta "SYSTEM" razradili svoje biznis ideje, otključali svoj preduzetnički potencijal i našli svoje mjesto u preduzetništvu. Svaka pojedinačna preduzetnička priča je važna na svoj način, ali tek uz pravu podršku zajednice ona postaje dio velike cjeline koja nas vodi u budućnost.

Čitanje o iskušenjima, odlukama i uspjesima drugih preduzetnika je efikasan način da svi koji istražuju preduzetništvo ili su u ranoj fazi pokretanja poslovnog poduhvata steknu uvid u to kakvo bi njihovo iskustvo moglo biti.

Iskreno se nadamo da će ovi primjeri dvanaest (12) uspješnih poslovnih priča pružiti preduzetničku inspiraciju svima kojima je potrebna.

Zato odvojite malo vremena da razmislite o njihovim riječima i dopustite im da budu dodatna motivacija koja je potrebna da nastavite naprijed!

Podignite zavjesu za uspješne preduzetničke priče iz BiH i Srbije!

BHealth

Osnivačice: Adna Salković & Azra Kurtić

Aplikacija BHealth će riješiti problem pacijenata pri odabiru odgovarajućeg laboratorija u smislu ponuđenih usluga, cijena, lokacije i ocjene (koja proizlazi samo iz pacijenata koji su koristili usluge), kao i ponuditi način za informisanje pacijenata o posebnim ponudama. Također, riješit će se i problem vođenja medicinske dokumentacije, dok će laboratoriji imati sistem u koji će moći brzo unijeti svoje termine i jednostavno učitati rezultat pretrage. Štaviše, moći će pratiti statistiku, a u budućnosti i integrisati data mining podatke za bolje donošenje odluka. Iako je inicijalni cilj BH tržište, planovi za budućnost uključuju i širenje na druga tržišta, što bi aplikaciju učinilo globalnom.

BHealth ima za cilj ponuditi efikasno i pouzdano rješenje, gdje pacijenti mogu jednostavno pretraživati i ocjenjivati laboratorije, kao i upoređivati cijene i pregledavati ekskluzivne ponude te zakazivati termine i držati nalaze na jednom mjestu.

Kako je proces bio izuzetno dinamičan i zanimljiv, Adna i Azra ističu da su imale ogromnu prepreku na samom početku, gdje su morale prilagoditi svoju početnu ideju i suziti je, jer je prvi plan bio da obuhvate sve zdravstvene ustanove, a ne samo laboratorije. Jedna od ključnih lekcija naučenih u procesu profesionalnog razvoja kao preduzetnica je važnost prilagodljivosti." Preduzetnici moraju biti u stanju da zaokrenu i prilagode svoje strategije prema potrebi tržišta kako bi ostali ispred konkurencije i zadovoljili rastuće potrebe kupaca. Još jedna važna lekcija je vrijednost umrežavanja i izgradnje odnosa. Konačno, sposobnost prihvaćanja neuspjeha i učenja iz grešaka ključna je za dugoročni uspjeh poduzetnika."

"Preduzetništvo može biti izazovno, a zastoji i neuspjesi su ubičajeni. Kroz učešće u projektu SYSTEM, naučene smo važnosti upornosti i suočavanju s preprekama."

BHealth
CARE WITH LOVE

"Naš najvažniji cilj trenutno je povećanje broja korisnika: BHealth-ova efikasna potraga za laboratorijskim uslugama i mogućnost čuvanja svih rezultata testova na jednom mjestu, mogla bi privući veliki broj korisnika u Bosni i Hercegovini koji cijene praktičnost i pristupačnost. U sljedećih pet godina, BHealth bi mogao imati za cilj proširiti svoju korisničku bazu i povećati broj korisnika koji se oslanjaju na aplikaciju za svoje zdravstvene potrebe." poručuju osnivačice BHealth-a.

Bloop

Osnivači: Damir i Denis Bajraktarević

www.bloopyou.com

Statup Bloop kao svoje proizvode nudi kartice i tagove. Bloop kartice i tagovi su novo i inovativno rješenje za tradicionalne biznis kartice i podsjetnike. Naime, Bloop kartice u sebi imaju NFC senzor koji omogućava spajanje sa drugim ljudima u samo jednom kontaktu telefona i kartice. Bloop tag radi na istom principu te su dizajnirani tako da idu jedno uz drugo.

"Prilikom sastanka sa kolegama iz Amerike uvidjeli smo da je ovaj tip digitalnih kartica na njihovom tržištu u velikoj mjeri zastupljen. Željeli smo da to uvedemo i na naše tržište i doprinesemo razvoju nove tehnologije." – ističe Damir.

"Tokom razvoja Bloop-a, sa najvećim preprekama smo se susreli kada je u pitanju tehnologija. Uvođenje novog vida tehnologije može dovesti do ubrzanja i poboljšanja rada, ali i do onih negativnih stvari koje su se nama desile. Nemogućnost usvajanja novih tehnologija i njihova pravilna upotreba u biznisu je prepreka koja je uveliko uticala na brzinu razvoja našeg proizvoda, ali nismo dozvolili da nas to obeshrabri i pronašli smo način da prevaziđemo." – dodaje Denis.

"Mišljenja smo da svi koji imaju ideju za biznis trebaju da se oslobode strahova, vjeruju u svoje ideje i rade na sebi i svojoj edukaciji."

Lekcije koje su naučili u procesu profesionalnog razvoja su kako da komuniciraju, prezentuju sebe i njihov proizvod, te da na najkreativniji način zainteresuju klijente za njega. Najvećim uspjehom smatraju to što su usvojili nova znanja i vještine, te što nisu odustali od realizacije svoje startup ideje.

"Uzbudljivo je graditi nešto novo. Ono što održava našu motivaciju za dalji rad jeste da mi sami određujemo ono što želimo, te motiviramo jedni druge u timu, a inspiracija su nam svi mladi ljudi koji ulažu prije svega u sebe i u svoje znanje. Učešće u SYSTEM Projektu nam je donijelo jedno novo iskustvo, te praktičnu primjenu tehnika prezentovanja naših proizvoda. Nadamo se da će nam stečeno znanje iz SYSTEM Projekta omogućiti razvoj našeg biznisa u narednih par godina, te da ćemo napredovati još više na domaćem i stranom tržištu" poručuju osnivači Bloop-a.

FASTi

Osnivači: Suvada Kovač & Salko Kovač

www.kapak.ba

Ideja koja stoji iza ovog biznisa je digitalizacija procesa upravljanja sistemom sigurnosti hrane kod firmi koje se bave poslovanjem sa hranom. FASTi je aplikacija koja rješava probleme sa kojim se svakodnevno susreću zaposleni u kompanijama koje učestvuju u procesu proizvodnje i distribucije hrane, u čitavom lancu od polja do stola.

Njihova zakonska obaveza je upravljanje sistemom sigurnosti hrane, a to podrazumijeva svakodnevno praćenje planova i izvršavanje zadataka koji su planirani, te evidentiranje obavljenih zadataka. Aplikacija koja im omogućava upravo to, kao i praćenje procesa u realnom vremenu, jednostavno postavljanje i mjenjanje zadataka, upravljanje i čuvanje dokumentacije, je FASTi.

"Kada smo se suočili sa problemom praćenja realizacije planiranih zadataka u velikom broju poslovnih jedinica i čuvanja dokumentacije, koja iz toga proizlazi na poslu koji svakodnevno obavljamo, počeli smo razmišljati o rješenju. Nakon razmišljanja, shvatili smo da je digitalizacija najjednostavniji i najefikasniji način rješavanja tog problema. Digitalizacija može biti koristan alat za poboljšanje organizacije i učinkovitosti na poslu, a jedna od njenih prednosti je lakše praćenje planiranih zadataka i dokumentacije koja s njima dolazi." – kaže Salko.

"Umjesto da gledamo poslovnu klimu u BiH kao izgovor za ne pokretanje biznisa, možda bi je trebalo vidjeti kao motivaciju i priliku jer postoje brojni problemi koji su još uvijek neraspoređeni, te nam to može predstavljati poslovnu priliku."

"Osim što smo stekli znanja iz područja pripreme i provođenja EU projekata kroz SYSTEM Projekat i edukaciju koju smo prošli, najveću vrijednost smo pronašli u odlasku na studijsko putovanje (PODIM 2023) gdje smo imali priliku promovirati našu aplikaciju te dobiti informacije koje su nam potrebne za pronalaženje pravog investitora". – zaključuju kreatori aplikacije FASTi.

Pet Care Centar

Osnivačica: Edina Grabovica

www.dapetscare.com

Pet Care Centar d.o.o. je vrtić za kućne ljubimce. Naša usluga se ogleda u potpunoj brizi za kućne ljubimce dok su vlasnici odsutni ili zauzeti drugim obavezama te nemaju kvalitetno izdvojeno vrijeme za svoje kućne ljubimce. Naš stručni tim se trudi da se svakom ljubimcu individualno pristupi i pruži neophodna ljubav i pažnja kakvu zaslužuju.

“Naš biznis smo počeli jer smo veliki ljubitelji kućnih ljubimaca, a i već dugo smo u pet industriji koja bilježi značajan porast u zadnjih nekoliko godina. Spojivši ljubav prema životinjama znanje i obrazovanje krenuli smo sa ovom divnom i neobičnom pričom koja bilježi brojne stalne klijente.” – kaže Edina.

Za ovaj team najveće prepreke u njihovom razvojnom putu su bile buđenje svijesti vlasnika kućnih ljubimaca o eksternoj brizi za njihove ljubimce, izlazak na domaće tržište, te sticanje povjerenja prvih klijenata.

“Upornost, rad i trud se uvijek isplate. Nakon tog izazovnog perioda, možemo potvrditi da su naš najveći uspjeh naši klijenti i što smo u kratkom periodu postali prepoznatljivi. Motivaciju održavam dobijanjem povjerenja koje nam daju naši klijenti i svakodnevnim uviđanjem prostora za nove poslovne prilike, ali i širenje našeg biznisa u daljem periodu. Naši planovi u narednom periodu su otvaranje još jedne poslovnice u Sarajevu, kao i otvaranje centra za rehabilitaciju kućnih ljubimaca” – ističe Edina.

Moj savjet: “SYSTEM Projekt nam je omogućio nova znanja i informacije iz domene razvoja biznisa, mentoring i podršku stručnjaka, te upoznavanje novih ljudi sa sjajnim idejama sa kojima smo se povezali i razmatramo vidove saradnje. Hrabrima i vrijednima je uspjeh zagarantovan.”

Metamorphosis

Osnivačica: Tamara Teodorović

“Proizvodnja odjeće od materijala nove generacije kao što je svila od narandže, veganski kašmir, bambus, aloe vera, ruža, lotus, banana, itd. predstavlja Metamorphosis. Koncept moje ideje je razvoj brenda koji će poslovati na postulatima održive i “spore” mode. Vizija je na tržište Bosne i Hercegovine i regije razviti brend koji će prvi imati u ponudi odjeću od ovih materijala. Sama ideja je inovativna, ali je trebalo dosta vremena da krenem u realizaciju iste. Ispitivanjem tržišta, kako našeg i regionalnog, došla sam do zaključka da imam prostora za realizaciju ideje. Trenutno sam u fazi izrade uzoraka koji će sačinjavati moju prvu kolekciju veganskih odjevnih predmeta.” - naglašava Tamara.

Najveće prepreke sa kojima se osnivačica ovog biznisa susrela su nedostatak kapitala, malo i nerazvijeno tržište, kao i relativno loša kupovna moć građana. Pozitivno u ovom slučaju je to, što ona prevazilaženje prepreka vidi u pronalasku investitora i prilikama u dodatnim izvorima finansiranja.

“Moj veliki uspjeh je to što sam od ideje napravila inovativan i održiv proizvod. Vjerujem u ono što radim i to radim iz ljubavi. Najveća motivacija su mi pozitivni komentari potencijalnih kupaca i napredak koji malim, ali sigurnim koracima pravim. Yael Aflalo i Steven Jobs su vječna inspiracija i pokazatelj da je nemoguće ipak moguće.” - kaže Tamara.

SYSTEM Project je ovoj preduzetnici prvenstveno donio neophodno znanje i savladavanje novih vještina, kao i upoznavanje drugih inspirativnih preduzetnica i preduzetnika. U narednih par godina, Tamara očekuje rast i razvoj biznisa, formiranje prepoznatljivog prvog veganskog, održivog i “sporoj” modi okrenutog, bosanskohercegovačkog brenda.

Moj savjet: “Svaka se poteškoća može prevazići, ako imate najbitnije: vjeru u sebe i hrabrost podići se i onda kad mislite da ništa ne ide kako ste zamislili. Vjerujete u sebe i nemojte se plašiti da nešto probate. Najbitnija je odlučnost, upornost i istrajnost.”

Lenix

Osnivačica: **Nikolina Jakovljević**

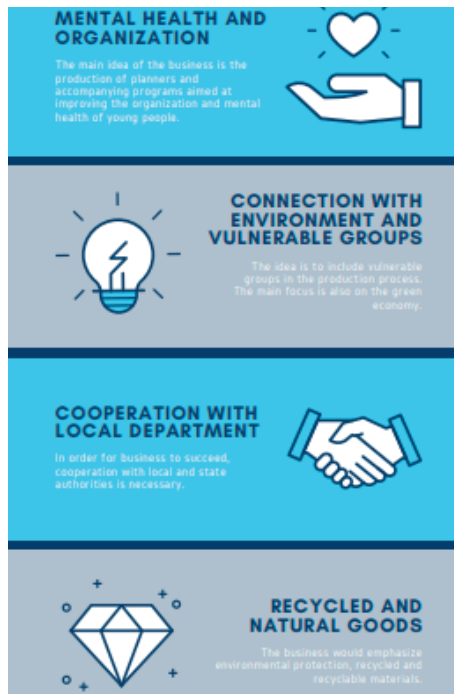
Biznis ideja na kojoj trenutno radi Nikolina se tiče socijalnog preduzetništva i ekološki prihvatljivog proizvoda. U pitanju je proizvodnja planera i pratećih dodataka od recikliranog papira u čiji bi proces proizvodnje bile uključene socijalno ugrožene i marginalizovane grupe. Jedan od razloga za pokretanje ovakvog biznisa jeste socijalna inkluzija i doprinos ljudi čija egzistencija najviše zavisi od donacija i humanitarne pomoći. Drugi, ne manje bitan razlog, tiče se zaštite životne sredine i povećanja svijesti kod ljudi o ekološki prihvatljivim rješenjima. Sam planer, odnosno njegov sadržaj i izgled bi se u mnogo čemu razlikovali od tipičnog planera koji se i sada može naći na tržištu. Misija jeste da planer u mnogome doprinosi i krajnjem korisniku.

"Ideja se rodila nakon odslušanog predavanja o socijalnom preduzetništvu koji je održao izvršni direktor Smart kolektiva. Oduvek sam znala da se pokretanje sopstvenog biznisa (u mom slučaju) neće ticati isključivo profita, već i društvene dobrobiti. Nakon predavanja sam shvatila kako mogu da objedinim nešto što me interesuje i čime želim da se bavim sa ispunjavanjem društvenog cilja." kaže Nikolina.

Trenutno je razvojno, najviše pažnje usmjereno na pronalaženje i selekciju dobavljača, kao i odabir postrojenja i opreme koje će maksimizirati efikasnost i biti dovoljno lake za korišćenje.

Moji saveti: Kritike bez valjanih argumenata treba samo odbaciti i zaboraviti, čak i ako ih daju ljudi iz bliskog okruženja. Svako ko kaže da za uspeh/karijeru nije potrebna barem jedna vrsta odricanja – laže. Motivacija, organizacija i istrajnost su ključne stavke za progres."

"Konekcije sa ljudima koji su istrajni u svojim idejama i delima je najvrednije što nosim iz SYSTEM Projekta. Pored toga, pojednostavljen i objašnjen proces registracije biznisa, kao i ključnih problema sa kojima se svaki start up susreće, upoznavanje sa potencijalnim izvorima finansiranja, priprema izveštaja i potrebne dokumentacije, te inovativan pristup u rešavanju problema." – zaključuje osnivačica Lenix-a.

Dcrisp

Osnivači: Duvnjak Edis i Tijana Dmitrović

www.dcrisp.ba

Dcrisp d.o.o. se bavi preradom voća i povrća postupcima sušenja i dehidracije. Svi njihovi proizvodi se mogu konzumirati kao dio zdrave ishrane, čips ili dodatak u tople i hladne napitke kao i dodatak u sve vrste jela. Oni svoj proizvod vole zvati "zdravi čips" jer se obrađuje bez dodataka, aditiva i na prirodnoj bazi. Za svoje sušeno voće i povrće biraju najkvalitetnije sirovine na tržištu kako bi imali što bolji i kvalitetniji proizvod. Ono što je specifično za Dcrisp proizvode jeste da imaju veliki postotak šećera, vitamina i minerala za 40 % više od svježeg voća i povrća, što ih čini idealnim za konzumiranje.

"U samom pokretanju firme najveće prepreke su nam bile kako nabaviti kvalitetan aparat za sušenje - dehidraciju. Pored toga radili smo testiranje svakog proizvoda posebno koliko je vremena i temperature potrebno da se određeni proizvod dovede do savršenstva. A nakon same proizvodnje i pakovanja proizvoda izazov nam je bio kako ga plasirati na tržište i u koje prodajne lance. Sve prepreke koje su nam se desile pravazišli smo jer smo tražili stručnu pomoć od raznih stručnih osoba iz ove domene, ali smo i samostalno radili i istraživanje putem interneta i raznih portala za svaki proizvod posebno." - ističe Edis.

"U projektu SYSTEM smo imali priliku da dosta stvari naučimo i neke da obnovimo. Pisanje projekata po EU standardima kao i samo vođenje projekata je jako vrijedno znanje koje će nam sigurno koristiti. Pored toga finansijska edukacija tokom projekta je dosta pomogla kako bi u budućnosti radili što kvalitetnije i bolje." - poručuju iz ovog tima.

Moj savjet: "Uz trud i zalaganje sve se može riješiti. Svaki tip edukacije treba prihvatiti i raditi na sebi, te poboljšavati proizvod na kojem se radi."

DCRISP

"Očekivanja u narednom periodu su da proširimo kapacitet proizvodnje kao i sam asortiman proizvoda. Zapošljavanje novih radnika i dobro pozicioniranje na samom tržištu. Trenutno radimo na istraživanju stranog tržišta kako bi naš proizvod pokušali izvesti u druge države u okruženju. U procesu smo istraživanja i nabavke opreme za proizvodnju domaćih sokova kako bi proširili svoj asortiman." - zaključuje Tijana.

Miss Flora Beauty Centar

Osnivačica: Melika Delić

www.instagram.com/missflora_beautycentar

Miss Flora Beauty Centar je novo otvoreni salon za žene i muškarce koji pruža usluge masaže, hidžame, maderoterapije i tretmana lica.

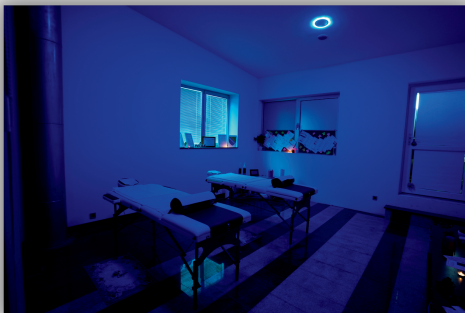
"Ideja za pokretanjem biznisa je došla sasvim spontano, dok je odluka da će to biti beauty centar dobro promišljena. Uvijek sam znala da želim pokrenuti i otvoriti nešto svoje, ali nisam planirala da to bude već sa 20 godina. Odluka je pala da to bude salon koji će pružati usluge za dobrobit tijela, čime bih zaokružila priču o zdravlju koju sam prvobitno započela na studiju psihologije. Kako su um i tijelo povezani, tako sam i ja svoju ljubav prema psihologiji morala upotrijebiti na ovaj način." – objašnjava Melika.

Kao preduzetnica, Melika je naučila kako balansirati obavezama koje ima i bolje organizirati vrijeme. Smatra da je nemoguće postići sve i svemu se maksimalno posvetiti, tako da je morala naučiti uskladiti kvalitet i kvantitet. Još jedna lekcija koju je usvojila jeste ta da svaku priliku morate uzeti, dobro iskoristiti i ako vam se ne pruža – sami kreirati.

"Moj najveći uspjeh je to što nisam odustala od cilja, bez obzira na sve ograničavajuće okolnosti, sve dok ga nisam ostvarila. U tom trenutku sa vrlo ograničenim znanjem i vremenom sam uspjela postići zacrtano i kroz taj proces mnogo naučila. Manjak vremena i novca nisu problem sve dok imate volje i radite na ostvarenju cilja, što se na kraju svakako isplati."

Moj savjet: "Uspjeh vas učvrsti na putu na kojem jeste, a na neuspjeh treba gledati kao na priliku za poboljšanje."

"Projekt SYSTEM mi je pružio mnogo prilika, kako po pitanju znanja i vještina tako i što se tiče novih poznanstava. Zahvalna sam na prilici za učešće i moram da pohvalim trud i zalaganje svih onih koji su nas kroz njega pažljivo vodili. Znanje koje mi je preneseno je bilo itekako korisno i iskorišteno u praksi, svaki susret je doveo do novih ideja za razvoj samog biznisa, a mentorstvo me potaklo da unaprijedim svoju poslovnu ideju i sve njene segmente. Ne mogu a da ne spomenem da su svi učesnici projekta jedni drugima bili podrška, što su pokazali i na djelu. Iako su ideje koje samo imali bile vrlo različite, uspjeli smo naći prostora za saradnju." – ističe ova preduzetnica.

Dežurni asistent

Osnivačica: Suzana Jovanović

www.instagram.com/dezurni_asistent

"Dežurni asistent jeste onlajn mentor za javni nastup uz kojeg ljudi iz celog sveta, mogu da usavrše svoje prezentacione veštine. Javni nastup je široka oblast a fokus Dežurnog asistenta je na kontrolisanju treme, blokade i poštapalica u govoru. Trema nije tema kod studentskih ili poslovnih aktivnosti, uz rad sa Dežurnim asistentom." - objašnjava Suzana.

Pored lične priče, nekadašnjeg tremaroša, kako bi se dodatno izdvojila, primjetila je da mnogo ljudi koristi poštapalice u govoru poput "aam, ovaj, znači, generalno, tako da." Ponudila je priručnik u elektronskom formatu a od ove godine u ponudi ima i program sa video lekcijama "Budi u formi za javni nastup", koji korak po korak (uz teoriju i vježbe) vodi do jasnog, profesionalnog, predstavljanja/izlaganja, i podstiče na snalažljivost kada se dogodi blokada ili nesigurnost.

"Najvećim uspehom smatram to što sam približila ljudima javni nastup kroz pristup koji poručuje "Nije strašno pogrešiti" i što je više od 200 ljudi uspelo da se reši treme i blokade a da njihovo predstavljanje ostavi utisak i dovede ih do cilja umesto da se povuku." kaže Suzana.

Moj savet: "Kada dođete do tačke da odustanete, samo istresite te misli na papir i ubrzo će se javiti rešenje koje će doneti rezultate odnosno nove ideje za unapređenje."

"Jasnoća i usmerenje su prve asocijacije na SYSTEM Projekat. Potvrdu da nisam sama na ovom preduzetničkom putu, već da imam podršku i razmenu znanja i iskustva kako od kolega sa obuke tako i od mentora. Jasnoću vezanu za onaj administrativni deo poslovanja. Usmerenje ka rešenju, konkretizovanje ponude, ohrabrenje na tom putu samozapošljavanja." - poručuje osnivačica Dežurnog asistenta.

Suzanini poslovni planovi uključuju pokretanje Centra za edukaciju "Dežurni asistent" kako bi i u fizičkom prostoru, pružila mogućnost da se ljudi oslobode straha od javnog nastupa, kao i održavanje prve konferencije posvećene javnom nastupu, ostvarivanje saradnje sa preduzetnicima i održavanje in-house treninga prezentacionih vještina.

VOPI Kraftdžinica

Osnivač: Damir Dizdarević

www.instagram.com/vopikraftdzinica

VOPI Kraftdžinica je bar & shop, koji se bavi prvenstveno usluživanjem, prodajom i promocijom domaćih kraft piva. U svojoj ponudi osim vlastite četiri pivske etikete, nude i izdanja od drugih kraftera isključivo sa područja Bosne i Hercegovine. U ponudi su još i vina, rakije, sokovi i dr., također od malih domaćih proizvođača. U ovom trenutku nemaju vlastiti pogon za proizvodnju, ali su u procesu realizacije i tog plana, dok iznajmljuju opremu na kojoj kuhaju pivo po vlastitoj recepturi.

"S obzirom da od 2015. godine kuham pivo iz hobija i da sam u ugostiteljstvu proveo čitav svoj radni vijek, uočio sam manjak ponude kraft piva u našim ugostiteljskim objektima. Činjenica da u gradu Sarajevu nema niti jedan pub ili shop sa isključivo domaćom ponudom pića, tu sam vidio svoju priliku i istupio sa svojom idejom. VOPI KRAFTDŽINICA djeluje u rastućoj industriji i imamo ogroman prostor za daljnji napredak i razvoj." – kaže Damir.

Iako uspješno poslovno upravlja vlastitim barom & shopom, najveća prepreka Damiru predstavlja distribucija piva prema drugim ugostiteljskim objektima, zbog ugovora istih sa velikim industrijskim pivarama. Zasad te prepreke prevazilazi premium kvalitetom, gdje se sve više vlasnika ugostiteljskih objekata sami javljaju sa upitom za poslovnu saradnju, kako bi u svojim objektima nudili proizvode VOPI Kraftdžinice.

Moj savjet: "Proširite svoje znanje o industriji u kojoj radite, jer će vam ono biti potrebno kako bi ste razumjeli proces i način da optimizirate svoju proizvodnju."

"Na poduzetničkom putu sam naučio da ne odstupam od svojih ideja, te da ne očekujem veliku podršku okoline. Smatram da je sjajan rezultat to što sam opstao na tržištu i što mi se svakodnevno javljaju mušterije koje su oduševljene mojim proizvodom, što mi je uvijek inspiracija. To je i razlog zašto mi se uvijek u glavi vrti par recepata koji čekaju na realizaciju. Učešće na SYSTEM Projektu mi je pokazalo da je dobra poslovna logika garant opstanka biznisa u budućnosti." – zaključuje Damir.

Lonare Natural Skincare

Osnivačica: Nejra Lončarević

www.instagram.com/lonareskincare

Lonare je brend koji stvara proizvode za njegu kože i lica od organskih i prirodnih sastojaka. Svi njihovi proizvodi su ručno rađeni s ljubavlju i pažnjom, što znači da će potrošači dobiti samo najbolje za svoju kožu. Lonare proizvodi stvaraju osjećaj mekoće i glatkoće, kreirani s namjerom da pruže samo najbolje.

"Izradom prirodne kozmetike počeli smo se baviti prije otprilike dvije godine, prvobitno za naše potrebe. Željeli smo kreirati nešto za šta ćemo biti sigurni da će pomoći našem licu i koži. Iako nismo imali probleme koji bi zahtjevali određene tretmane, vodili smo se time da iako je naša koža lijepa i zdrava, ona ipak zaslužuje posebnu njegu. Naši su se počeci desili zapravo vrlo spontano, s obzirom da tim Lonare čine magistrica hemije i doktorica dentalne medicine, naveo nas je da spojimo naša znanja i napravimo nešto što ćemo koristiti i voljeti, prvobitno mi, a sada već naši prijatelji, porodica i kupci. Nakon jako izazovnog početnog perioda, drago nam je što imamo priliku izraziti svoj ponos na ono što smo postigle pokretanjem vlastite ideje o prirodnoj kozmetici koja će biti zdrava, ekološka i održiva." - objašnjava Nejra.

Najveća očekivanja ovog tima se odnose na pokretanje vlastite firme. U narednih nekoliko godina, planiraju proširiti svoju liniju proizvoda i uključiti nove proizvode u asortiman, te prodrijeti na nova tržišta.

Moj savjet: "Tokom razvoja biznisa, najbitnije je postavljanje dugoročnih i kratkoročnih ciljeva koji će pomoći u održavanju motivacije. Kada imate jasan cilj, lakše vam je usmjeriti svoje vrijeme i trud u postizanje tog cilja."

"Neke od vrijednosti koje nam je donijelo učešće u SYSTEM Projektu su: Sticanje praktičnih vještina, s obzirom da je projekat uključivao praktične vježbe i primjere iz stvarnog života koji nama polaznicima mogu pomoći da naučimo kako upravljati svojim poslovnim projektom u praksi. SYSTEM Projekt pomogao nam je poboljšanju svoje vještine, u područjima kao što su prodaja, marketing, upravljanje vremenom, pregovaranje, komunikacija i apliciranja u formi finansiranja od strane EU fondova. Također kao polaznici imali smo priliku upoznati se sa drugim poduzetnicima i stručnjacima, što je dovelo do stvaranja vrijednih poslovnih kontakata i partnerstava. I svakako neophodno je spomenuti da nam je učešće na ovom projektu pospjelo sticanje samopouzdanje u svoje sposobnosti i odluke koje donosimo u vezi sa pokretanjem i vođenjem svog brenda." - zaključuju članice Lonare tima.

Studio za grafički dizajn Bel design

Osnivačica: Belma Dević

www.instagram.com/beldesignstudio

Bel design studio je kreativni studio gdje se obavlja proces stvaranja unikatnih i lijepih poklona: dizajniranje postera, crtanje ilustrovanih portreta, izrada personalizovanih rokovnika i planera, te širok asortiman proizvoda iz oblasti dizajna. Ovaj studio je prepoznatljiv po tome jer je unikatna, originalna i rezultat je velike ljubavi i napornoga rada. Pored toga, Bel Design Studio nudi usluge grafičkog dizajna i usluge vođenja profila na društvenim mrežama pod motom "Dizajnirano sa ljubavlju", jer je cilj da kod njih svako može pronaći nešto za sebe, svoj dom te za svoje voljene osobe.

"Kao i kod većine startupa, prva prepreka sa kojom sam se suočila je nedostatak finansijskih sredstava koja su neophodna za pokretanje biznisa. U prevazilaženju ove prepreke značajan doprinos su bila grant sredstva Općine Ilijaš. Svoju preduzetničku priču sam započela sa 23 godine i iskustvo nije bilo na mojoj strani ali sam imala sreću da kroz Start up akademiju dobijem mentorsku pomoć i usmjerenje." - kaže Belma.

Iza Belme je težak put i jako je ponosna na sve svoje radove. Ne krije da ništa od ovoga ne bi bilo moguće bez jake volje i želje za uspjehom, te podrške porodice i prijatelja. Nakon edukacije i upoznavanja drugih preduzetnika i preduzetnica iz Projekta, sada ima visoke poslovne ciljeve koje želi dostići.

Moj savjet: "Uspjeh ne dolazi sam od sebe, za to je potrebno mnogo truda i rada. Za uspjeh "preko noći" je potrebno raditi preko dana, svakoga dana".

"Kroz učešće u SYSTEM Projektu sam stekla znanje i vještine koje su presudne za uspješno vođenje biznisa. Ja sam se upravo kroz ovaj program ohrabрила na pokretanje vlastitog biznisa. Posebno sam zahvalna mome mentoru Zlatanu Saračeviću koji je prenio svoje znanje i bio podrška kada mi je to najviše trebalo. Naučio me je da razmišljam kao poduzetnica." - ističe Belma.

Zaključak

Preduzetništvo je velika avantura i važno posebno u današnje vrijeme kada moramo naučiti kako poslovati u svijetu koji se sve više mijenja. Prakticiranje preduzetničkih stavova i sposobnosti je korisno čak i ako još ne želite da pokrenete sopstveni biznis.

Iz publikacije jasno shvatamo važnost unapređenja preduzetničkih vještina i ličnih kvaliteta preduzetnika iz BiH i Srbije. Saznali smo da uspješni preduzetnici dijele slične karakteristike, kao što su samopouzdanje, posvećenost poslu, orijentacija na efikasnost, visok nivo inicijative, traženje informacija i rješavanje problema. Da bi ostvarili svoje ciljeve i uspjeli u svom poslovnom poduhvatu, žrtvovali su vrijeme, novac, energiju i duh u procesu preduzetništva.

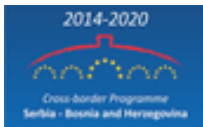
Iako svi ovi poslovni poduhvati imaju različite pozadine i okolnosti, postoji zajednička nit koja ih povezuje: put do poslovnog uspjeha nije lak zadatak.

Na kraju, mladu generaciju treba motivisati da ostvare vlastitu poduzetničku karakteristiku. Samim tim, treba da budu sigurniji i napornije rade na unapređenju ekonomije zemlje.

"Znao sam da, ako ne uspijem, neću zažaliti zbog toga, ali znao sam i jednu stvar zbog koje bih mogao žaliti, a to je što ne pokušavam."

Jeff Bezos (osnivač i izvršni direktor, Amazon.com)

Izdavanje ove publikacije omogućila je Evropska unija kroz IPA Program prekogranične saradnje Srbija – Bosna i Hercegovina 2014 – 2020.

Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Općina Novo Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Općina Ilijaš, Bosna i Hercegovina i Krovna organizacija mladih Srbije, Republika Srbija i nužno ne odražava stavove Evropske unije.

Projekat sufinansira Evropska unija